



Słów kilka o Irenie Sendlerowej

Irena Sendler urodziła się 15 lutego 1910 roku w Warszawie, swoje dzieciństwo spędziła w Otwocku, gdzie jej ojciec Stanisław Krzyżanowski założył pierwsze sanatorium przeciwgruźlicze. Tam bawiła się z żydowskimi rówieśnikami i w wieku 5 – 7 lat potrafiła porozumiewać się w jidysz. Wychowywana była w duchu tolerancji i przeświadczenia, że mało istotne są kwestie religii, narodu, przynależności do jakiejś rasy – najważniejszy jest człowiek.

Po śmierci ojca Irena wraz z matką przeprowadziła się do Piotrkowa Trybunalskiego, a po maturze wyjechała na studia do Warszawy, gdzie studiowała najpierw przez dwa lata prawo na Uniwersytecie Warszawskim a potem przeniosła się na polonistykę, której ostatecznie nie skończyła. W 1931 r. poślubiła Mieczysława Sendlera, a rok później znalazła pracę w Sekcji Pomocy Matce i Dziecku przy Wolnej Wszechnicy Polskiej. W 1937 r. powróciła na studia, tam też stawiała w obronie żydowskich koleżanek i kolegów, wobec których nacjonalistyczne bojówki stosowały przemoc.

Po wybuchu wojny w 1939 r. Irena Sendlerowa od razu rozpoczęła organizację pomocy wraz z trzema koleżankami: Jadwigą Piotrowską, Ireną Schultz i Jadwigą Denką, początkowo poprzez fałszowanie wywiadów środowiskowych w celu pozyskania dodatkowych zasobów pieniędzy, żywności i odzieży dla tych rodzin.

Po zamknięciu getta 16 listopada 1940 r. wejście poza mury bez przepustki było niemożliwe, jednak dzięki dyrektorowi Miejskich Zakładów Sanitarnych – dr Juliuszowi Majewskiemu, pani Irena wraz z swoją współpracownicą Ireną Schultz trafiły na listę pracowników, którzy jeździli do getta na dezynfekcję, dzięki czemu otrzymały stałe przepustki uprawniające do wejścia poza mury. Na początku pomoc ta polegała przede wszystkim na dostarczeniu żywności, lekarstw oraz pomocy w wyprzedawaniu dobytku.



Po rozpoczęciu przez Niemców akcji likwidacyjnej, w warszawskim getcie Irena Sendlerowa rozpoczęła potajemną ewakuację dzieci. Prawdopodobnie od stycznia 1943 r. rozpoczęła współpracę z Radą Pomocy Żydom „Żegota” przyjmując pseudonim „Jolanta”.

Dzieci wyprowadzano z getta kilkoma wyjściami m.in. przez sądy na Lesznie; w brygadach pracy podczas wyjścia na tzw. „placówki” po „aryjskiej stronie”, przez piwnice kamienic, w ciężarówkach kolumny sanitarnej w skrzyniach, kartonach, workach. Podopiecznych umieszczano w „Punktach Opiekuńczych”, gdzie adaptowały się do nowego środowiska, a następnie przekazywano je do rodzin zastępczych lub zakładów opieki miejskich lub przyklasztownych. Zadaniem Ireny Sendler było przekazywanie pieniędzy podopiecznym, ponadto wyszukiwała lokale, gdy dotychczasowe miejsca okazywały się już niebezpieczne. Nazwiska i dane uratowanych dzieci pani Irena zapisywała na cienkich bibułach i chowała je w słoiki, które zakopywała pod jabłonią przy ulicy Lekarskiej 9.

We wrześniu 1943 r. przejęła referat dziecięcy w Radzie Pomocy Żydom „Żegota”. Kilka dni po przejściu stanowiska, panią Irenę nocą w jej mieszkaniu aresztowało gestapo i przewiozło na Pawiak, po trzech tygodniach przewieziono ją na Szucha z skąd zdołała uciec przy pomocy przekupionego przez „Żegotę” gestapowca, po czym ukrywała się przez pewien czas u wuja pod Nowym Sączem. Po powrocie do Warszawy kontynuowała współpracę z „Żegotą”.



Irena Sendlerowa podczas powstania służyła jako pielęgniarka w punkcie sanitarnym przy ulicy Fałata, a po powstaniu uniknęła obozu w Pruszkowie i trafiła z całą grupą na Okęcie, gdzie otworzyli punkt szpitalny.

Po wojnie Irena Sendlerowa dalej angażowała się w działania społeczne i edukację. Miała dwóch synów i córkę, jednak do dzisiejszych czasów przeżyła tylko córka Pani Ireny Janina Zgrzebska.

Irena Sendler w ciągu swojego życia została licznie odznaczona za swoje wybitne dokonania podczas wojny, w czasie swoich działań i jej współpracowników zostało ocalonych z warszawskiego getta ok 2,5 tys. żydowskich dzieci i głównie za te dokonania została odznaczona m.in. medalem Sprawiedliwy wśród Narodów Świata, Orderem Orła Białego, Orderem Uśmiechu, Krzyżem Komandorskim z Gwiazdą Orderu Odrodzenia Polski, a nawet została nominowana do Pokojowej Nagrody Nobla.

Irena Sendler zmarła 12 maja 2008 r.

Sejm Rzeczypospolitej Polskiej, mocą uchwały z 8 czerwca 2017 r. ogłosił rok 2018 na wniosek Rzecznika Praw Dziecka rokiem Ireny Sendlerowej, oddając „hold Tej, która z największym poświęceniem działała na rzecz ratowania drugiego człowieka” - jak głosi uchwała przyjęta przez posłów i posłanki.